provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

provinsje fryslân

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Hare Excellentie
Mevrouw S.Th. M. Hermans
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 2 september 2025
Verzonden, – 3 SEP. 2025

Ons kenmerk : 02406421
Domein/ Team : Omgevingszaken
Behandeld door : mijnbouw / [redacted] of mijnbouw@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : -

Onderwerp : Adviesverzoek winningsplan L12/L15

Hooggeachte mevrouw Hermans, Beste Sophie!

Bij e-mail van 24 juni 2025 biedt u ons de gelegenheid om advies uit te brengen over de actualisatie van het Winningsplan L12/L15. Het winningsplan heeft betrekking op een gaswinningsinstallatie in vak L15, gelegen op ongeveer tien kilometer uit de kust van Vlieland. In het ingediende winningsplan wordt verzocht om zowel een toevoeging van twee gasboringen als een verlenging van het bestaande, vigerende winningsplan. De beoogde extra boringen kunnen worden gerealiseerd op dezelfde locatie, aangezien het boorplatform in L15 nog beschikt over voldoende capaciteit voor twee aanvullende leidingen. Door middel van deze brief brengen wij ons advies uit.

Zorgen over gaswinning
De zorgen en het wantrouwen onder de inwoners in gaswinningsgebieden zijn groot. Wij blijven opkomen en aandacht vragen voor de belangen van onze inwoners en de zorgen die leven over de effecten van gaswinning op zowel de maatschappij als op het gebied. Dit heeft enerzijds te maken met de bodemdaling en aardbevingen in Groningen, de daarmee samenhangende veiligheidsproblematiek en andere negatieve effecten van gaswinning denk daarbij aan de milieueffecten.

Aanvullend daarop is het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de daarmee samenhangende opgave. Zoals het verminderen van uitstoot van broeikasgassen is een belangrijke opgave voor onze samenleving om de klimaatdoelstellingen in 2050 te behalen. Wij vinden dat zowel de centrale, alsmede de decentrale overheid, hierin een voorbeeldfunctie moeten vervullen. Gaswinning brengt bovendien altijd risico's met zich mee en er kan nooit volledige zekerheid worden gegeven dat gaswinning veilig kan plaatsvinden.

De Mijnbouwwet bepaalt het beoordelingskader
Er kan op vier gronden instemming met het geactualiseerde winningsplan (deels) worden geweigerd of voorschriften of beperkingen aan de instemming worden verbonden, namelijk: ongeschiktheid van het gebied voor winning vanwege veiligheid of voorkomen van schade, planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, nadelige gevolgen voor milieu en nadelige gevolgen voor natuur. Per 1 mei 2024 bevat artikel 36 van de Mijnbouwwet (Mbw) een vijfde grond: maatschappelijke verantwoordingszin. Wij hebben op basis van deze vijf gronden een aantal zorgen wat betreft het voorliggende winningsplan.

"Indien nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan."
Hoewel wordt gesteld dat de bestaande putten op deze locatie reeds hydraulisch zijn gestimuleerd brengen frackingsactiviteiten onder de Noordzee risico's met zich mee voor zowel het milieu als de veiligheid. Zeker gezien de ligging van de locatie binnen 10 kilometer van het Noordzeestrand van Vlieland en daarmee het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee.

Hoewel er in de stukken staat dat de risico's van fracking minimaal zullen zijn, zijn ze niet verwaarloosbaar. Een minimaal risico is nog steeds een risico. Enkele voorbeelden van deze risico's bij fracking zijn:

- Milieuvervuiling, het gebruik van chemicaliën bij fracking kan leiden tot vervuiling van het zeewater, met negatieve gevolgen voor mariene biodiversiteit.
- Bewegingen in de ondergrond (aardbevingen) kunnen munitie uit de tweede wereldoorlog tot ontploffing brengen en daarmee schade opleveren aan het ecosysteem.
- De druk die fracking uitoefent op ondergrondse gesteentelagen kan aardbevingen veroorzaken, wat mogelijk schade oplevert aan het ecosysteem.
- Methaan kan vrijkomen tijdens het frackingproces en draagt bij aan klimaatverandering.

"Indien nadelige gevolgen voor de natuur worden veroorzaakt."
In paragraaf 5.11 wordt vermeld dat er geen injectieput zal worden geboord. Wij adviseren dit besluit nader te onderbouwen met een inschatting van de gevolgen voor bodemdaling, met name in relatie tot mogelijke lekkages en risico's voor het mariene ecosysteem.

Overige aandachtspunten in het winningsplan
De laatste alinea van paragraaf 6.6 laat enkele open eindjes. Wij adviseren hier aan te sluiten op het advies van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) om meer duidelijkheid en zekerheid te verschaffen.

Wij onderschrijven het onderstaande advies van SodM en wij willen benadrukken dat het beschermen van de kostbare Waddenkustlijn sinds 1990 een belangrijke rol speelt voor de maatschappelijke veiligheid.

"Een voorschrift toe te voegen waarin Neptune (inmiddels ENI) verplicht wordt gesteld tot medewerking, als Rijkswaterstaat constateert dat er aanvullende zandsuppleties vereist zijn aan het kustfundament en er een reden is om aan te nemen dat de oorzaak geheel of gedeeltelijk te wijten is aan gaswinningsactiviteiten."

Daarnaast speelt er nog een aspect aan de Waddenkust waar wij aandacht voor willen vragen, namelijk; de duinen van Vlieland. Dit zijn een kwetsbare Natura 2000 gebieden, die verstoring en vervuiling kunnen ervaren van de gaswinningswerkzaamheden. Bij verstoring denk aan bodemtrillingen en bij vervuiling denk aan licht, lucht en schadelijke stoffen.

Wij constateren dat het winningsplan geen informatie bevat over de wijze waarop ENI voornemens is om boorgruis en boorspoeling te verwerken. Gezien de potentieel schadelijke milieueffecten van deze bijproducten achten wij dit een wezenlijk tekort in het plan. Wij vragen dat de volgende punten in het winningsplan worden opgenomen:

- Hoe boorgruis en boorspoeling worden gescheiden, opgeslagen en afgevoerd;
- Naar welke erkende verwerkingsinstallaties deze afvalstromen worden gebracht;
- Welke maatregelen worden getroffen om lozing in het milieu te voorkomen.

Wij willen hierbij nadrukkelijk onderstrepen dat wij tegen het lozen van boorgruis zijn. Dit standpunt hebben wij herhaaldelijk kenbaar gemaakt in eerdere procedures met betrekking tot frackingactiviteiten in de Noordzee.

Tot slot willen wij opmerken dat bijlage 8 verwijst naar een onderzoek op pagina's 60 en 61 dat is uitgevoerd op het vaste land. Aangezien de geplande winning onder zee plaatsvindt, achten wij het onjuist om hier conclusies aan te verbinden zonder aanvullend onderzoek in de relevante context. Mocht u, besluiten medewering te verlenen aan het verlenen van het winningsplan, dan vragen wij uw aandacht voor het volgende:

<u>Draag zorg voor goede informatievoorziening</u>
Met betrekking tot de communicatie adviseren wij u om niet alleen voorafgaand maar ook tijdens de gaswinning voor goede informatievoorziening te zorgen. Inwoners in gebieden waar mijnbouw plaatsvindt stellen het doorgaans op prijs om op de hoogte te worden gesteld van ontwikkelingen die hebben plaats gevonden of nog gaan plaatsvinden (denk hierbij aan bouwwerkzaamheden, onderhoud, calamiteiten, exploraties, opbrengsten, onderzoek en eventuele metingen). Hoewel de inwoners van Vlieland geen directe invloed ervaren van de gaswinningsactiviteiten, hebben zij wel te maken met onder andere het zicht op het boorplatform en de helikopteractiviteiten van het platform.

<u>Een maatschappelijke plus voor dit gebied</u>
Wij vragen aandacht voor een maatschappelijke plus voor de regio. De actualisatie van de Mijnbouwwet beoogt voor nieuwe gaswinningen een "plus voor het gebied "Graag verwijzen wij naar onze lobby voor de Friese Norm, waarbij er een derde van de gasbaten terugvloeit de regio in. Wij vragen middels deze adviesbrief aandacht voor de bovenstaande punten. Graag zouden wij op basis van deze punten aanpassingen willen zien in het voorliggende winningsplan.

Hoogachtend,

[redacted]

Ons kenmerk: 02406421